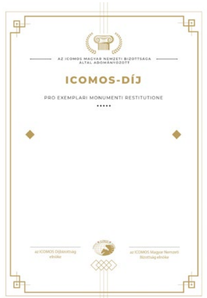
Works receiving an ICOMOS Award are recognized with a certificate from the Hungarian National Committee of ICOMOS. The recipients are provided the opportunity to indicate this honor with a bronze plaque on their buildings. The certificate was designed by the graphic artist Zoltán Piros. The bronze plaque was designed by Tamás Fejérdy.

9 786156 904126

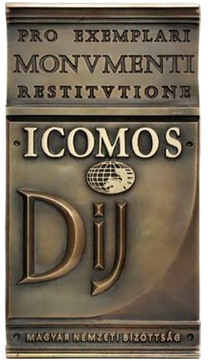
MŰEMLÉKEK @ JÖVŐ SZÁMÁRA

MŰEMLÉKEK @ JÖVŐ SZÁMÁRA

ICOMOS-DÍJAS HELYREÁLLÍTÁSOK

2022–2026

Az ICOMOS-díjban részesült alkotásokat az ICOMOS MNB diplomával ismeri el. A díjazottak lehetőséget kapnak arra, hogy bronz plakettel jelöljék meg épületüket. A diplomát Piros Zoltán grafikusművész tervezte. A bronz plakett Fejérdy Tamás tervei alapján készült.

ICOMOS-DÍJAS HELYREÁLLÍTÁSOK
ICOMOS AWARD WINNING REHABILITATION PROJECTS

2022–2026

A kötet megjelenését támogatta: Építési és Közlekedési Minisztérium

Kiadó: ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság Egyesület

Felelős kiadó: Veöreös András, elnök

Szerkesztette: Dobosyné Antal Anna, Nagy Gergely

Szöveg: Arnóth Ádám

Angol fordítás: Melanie Kay Smith

A borítót és a könyvet tervezte: Piros Zoltán eredeti tervei alapján: Ágh András

A fotókat készítette: Arnóth Ádám;
10–13. oldal képeit Baracza Szabolcs,
26–29. oldal képeit Szász Gábor készítette

Nyomdai előkészítés: Ágh András

Nyomdai kivitelezés: PrintPix Nyomda

ISBN 978-615-6904-12-6

© ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság Egyesület

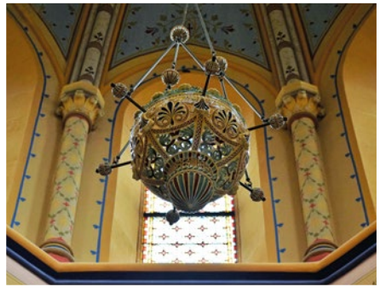
BUDAPEST, 2026

MŰEMLÉKEK a JÖVŐ SZÁMÁRA

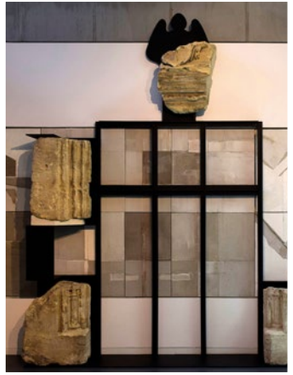
HISTORIC PROPERTIES FOR POSTERITY

ICOMOS-DÍJAS HELYREÁLLÍTÁSOK
ICOMOS AWARD WINNING REHABILITATION PROJECTS

2022–2026

Tartalom

Contents

ELŐSZÓ	6	*FOREWORD*	*7*
2022		**2022**	
Biatorbágy, r. k. plébániatemplom főoltára	10	***Biatorbágy**, the High Altar of the Parish Church*	*10*
Borsi, Rákóczi-kastély	14	***Borsi (Borša)**, Rákóczi Castle*	*14*
Mohács, Egykori Selyemgyár	18	***Mohács**, Former Silk Factory*	*18*
Szabadkígyós, Wenckheim-kastély	22	***Szabadkígyós**, Wenckheim Castle*	*22*
2023		**2023**	
Bonyhád, Ermel-Vojnits-mauzóleum	26	***Bonyhád**, Ermel-Vojnits Mausoleum*	*26*
Székesfehérvár, Szent István székesegyház	30	***Székesfehérvár**, Saint Stephen's Cathedral*	*30*
2024		**2024**	
Cserépváralja, római katolikus templom	34	***Cserépváralja**, Roman Catholic church*	*34*
Ják, Szent György templom	38	***Ják**, St. George's Church*	*38*
Sopron, Múzeumnegyed	42	***Sopron**, Museum Quarter*	*42*
Veszprém, Ruttner-ház	46	***Veszprém**, Ruttner House*	*46*
2025		**2025**	
Budapest, Sipeki Balás-villa	50	***Budapest**, Sipeki Balás Villa*	*50*
Somogyszentpál, varjaskéri templomrom	54	***Somogyszentpál**, Varjaskér Church Ruins*	*54*
Székesfehérvár, Solium Regni Koronázó Bazilika kiállítás és kőtár	58	***Székesfehérvár**, Solium Regni, Exhibition and lapidary of the Coronation Basilica*	*58*
2026		**2026**	
Budapest, a Magyar Tudományos Akadémia székháza	62	***Budapest**, the Headquarters of the Hungarian Academy of Sciences*	*62*
Az ICOMOS	66	*ICOMOS*	*67*

Előszó

Veöreös András
elnök

Mi a műemlékvédelem, és vajon miben mérhető a sikeressége?

A tevékenység rendkívül szerteágazó, magába foglalja a műemléki tudományos kutatást, az épületek helyreállítását a tervezéstől a kulcsátadásig, a tevékenység jogszabályi környezetének megteremtését és alkalmazását ugyanúgy, mint a hozzá kapcsolódó szakterületek közép- és felsőfokú oktatását és a társadalom szemléletének formálását.

A sokszereplős, szerteágazó tevékenység miatt valószínűleg mást érez sikernek a szakmagyakorló építész, a kutató művészettörténész, a tantárgyat tanító egyetemi oktató, a restaurátor, a jogalkotó. Könnyen lehet, hogy mást gondol sikernek, eredménynek a laikus szemlélő, az épületeket meglátogató vagy mindennap használó közönség.

Az mindenesetre biztos, hogy a műemlékvédelem leglátványosabb része az épületek helyreállítása. A történeti épületszerkezetek megőrzése, értékőrző felújítása eredményeképpen tud a műemlék megmaradni történelmi dokumentumként, és a szakszerű műszaki helyreállítás és a funkcionálisan jó építészeti kialakítás biztosítja ezen értékek hosszú távú megmaradását.

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság évről évre díjjal tünteti ki azokat a műemlékhelyreállításokat, amelyek szemléletükkel hozzásegítik a magyar társadalmat az értékeik megőrzéséhez, közkincscsé tételéhez.

Példaadó műemlékgondozás kategóriában pedig azok a személyek és szervezetek kapnak díjat, akik vagy amelyek hosszú időn át, éveken keresztül végzett – sokszor szinte láthatatlan – munkájukkal szolgálják a műemléki értékek fennmaradását, megőrzését.

A beérkező pályázatokat építészekből, művészettörténészekből álló zsűri bírálja el.

Jelen kötet, immár a negyedik a sorozatban, az elmúlt öt esztendő díjazottjait mutatja be.
Ajánljuk ezt a könyvet egyrészt a szakembereknek tanulságképpen, másrészt a műemlékek gazdáinak, tulajdonosainak példamutatás céljából, de ajánlhatjuk a szabadságukat tervező embereknek is, hiszen a bemutatott épületek mindegyike a magyar történeti építészet becses emléke, ahol a helyreállításnak köszönhetően a történeti, művészeti, építészeti értékek szakszerűen megőrzésre és bemutatásra kerültek, és amelyek éppen ezért érdemesek arra, hogy meglátogassuk őket.

Foreword

András Veöreös
President

What is historic preservation, and how can its success be measured?

The field is extremely diverse, encompassing scientific research on historic buildings, the restoration of structures from design through to delivery, the creation and enforcement of the legal frameworks governing these activities, as well as secondary and higher education in related disciplines, and the shaping of public attitudes.

Due to the multifaceted, diverse nature of these activities, a practicing architect, a research art historian, a university professor teaching the subject, a restorer, and a legislator are likely to perceive success differently. In addition, it is quite possible that an observer or the public visiting or using buildings on a daily basis, have a different conception of success and achievement.

In any case, it is certain that the most visible aspect of historic preservation is the restoration of buildings. It is through the conservation and value-protecting renovation of historic building structures that an historic monument can remain a historical legacy, and professional technical restoration and functionally sound architectural design ensure the long-term preservation of its values.

Each year, the Hungarian National Committee of ICOMOS awards prizes to historic building restoration projects that adopt their approach and help Hungarian society to preserve these values to create public heritage.

In the category of exemplary historic preservation, awards are given to individuals and organizations whose long-term, but often unseen work over many years, contribute to the survival and preservation of historic values.

Submitted entries are evaluated by a jury composed of architects and art historians.

This volume, the fourth in the series, presents the award winners from the past five years.
We recommend this book to professionals as a source of insight, as well as a model for the custodians and owners of historic buildings. We also recommend it to those planning their holidays, since each of the buildings featured is a precious monument belonging to Hungarian historical architecture. Restoration has ensured that historical, artistic, and architectural values have been professionally preserved and showcased, and are therefore well worth visiting.

ICOMOS-DÍJAS HELYREÁLLÍTÁSOK

ICOMOS AWARD WINNING REHABILITATION PROJECTS

2022–2026

2022

Biatorbágy, a plébániatemplom főoltára

The High Altar of the Parish Church, Biatorbágy

A főváros szomszédságában található Biatorbágy egykor önálló faluként létező, német telepesek által benépesített Torbágy városrészében, dombon áll a Szűz Mária tiszteletére szentelt, középkori előzményekkel rendelkező plébániatemplom. A 19. században többször átépített és kibővített klasszicista jellegű épület belsejében fennmaradtak a barokk oltárok, továbbá a szószék és a keresztelőmedence. Az elmúlt évszázadok során ezek számos javításon és az adott korszakok divatjának megfelelő átalakításon, átfestésen estek át.

A műtárgy-együttes legkorábbi, kiemelkedő darabja az 1728-ban felállított Szűz Mária főoltár, amely restaurálása több lépésben, több éven át történt. Az egyházközség tagjainak adományai és Biatorbágy Város Önkormányzata biztosította az önrészt a Nemzeti Kulturális Alap pályázati támogatásához.

A restaurátori vizsgálatok során kiderült, hogy a beavatkozásokra az utolsó órában került sor az egyes tartószerkezeti elemek nagyfokú roncsolódása miatt. A műtárgyat elemekre szét kellett bontani, konzerválni, esetenként kiegészíteni. A főoltár képe a restaurálásnak köszönhetően gyökeresen megváltozott. Kiinduláskor az egész oltárfelépítmény semleges világoszöld színű, a baldachin rojtjai, és függönye aranyozott, a szobrászati elemek színesre festettek voltak. Az oltár közepén egy 19. század végi Mária szobor állt.

A rétegek gondos feltárása, vizsgálata, a felületeken látható lenyomatok elemzése alapos forráskutatással egészült ki. A helyreállítás során a meglévő elemek visszakerültek eredeti helyükre, a hiányzókat – dicsfény, néhány felhő – analógiák és lenyomatok alapján pótolták.

A templom oldalkápolnájában őrzött Mária képről kiderült, hogy eredeti helye az oltáron a baldachin alatt volt. Ezt bizonyította a szoborfülke kék hátfal festésének a képpel megegyező méretű hiánya, valamint a kép keretén feltárt kék festésnyomok.

A főoltár végül visszanyerte barokk képét. Márványimitációs a pilaszteres, oszlopos felépítmény, a baldachin és a képet övező függöny újra aranyozott, ezüstözött lüszterezett felületű, az oromzat Szentháromság és puttó díszei, valamint az oltár két oldalán álló Szent Péter és Szent Pál az esztétikai helyreállítás eredményeként újra aranyozott fehérmárvány hatású szoborként látható. A kompozíciót a középpontba visszahelyezett Mária kép teszi teljessé.

Located in the vicinity of the capital city, Biatorbágy stands on a hill in the Torbágy district. It was once an independent village established by German colonists, where the parish church with its mediaeval origins and dedication to the Virgin Mary is situated. Inside the Classicist-style building, which was rebuilt and expanded several times in the 19th century, the Baroque altars, as well as the pulpit and the baptismal font have survived. Over the past centuries, these have undergone numerous repairs, renovations and repaintings in accordance with the styles of the respective eras.

The earliest and most outstanding piece in the collection is the main altar of the Virgin Mary erected in 1728, whose restoration took place in several stages over a number of years. Donations from parishioners and the Municipality of Biatorbágy provided the funds needed to match the grant from the National Cultural Fund.

Restoration efforts revealed that the interventions were carried out at the last moment due to the severe deterioration of certain structural elements. The artwork had to be dismantled into its component parts, conserved, and in some cases, restored. Thanks to the restoration, the appearance of the main altar has changed radically. Initially, the entire altar structure was a light green colour, the fringes of the canopy and the curtain were gilded, and the sculptural elements were painted in colour. In the center of the altar stood a late 19th-century statue of Mary.

Careful excavation and examination of the layers, along with an analysis of the prints visible on the surfaces, was supplemented with thorough research. During the restoration, the existing elements were returned to their original places, and the missing ones, for example, the halo and a few clouds were replaced based on analogies and prints.

It was discovered that the preserved image of Mary in the church's side chapel originally belonged on the altar beneath the canopy. This was revealed by a gap in the blue paint on the back wall of the alcove that matched the image's dimensions, as well as traces of blue paint on the frame of the image.

The high altar finally regained its Baroque appearance. The pilastered, columned structure is made of imitation marble; the canopy and the curtain surrounding the painting were re-gilded and silvered with a lustrous finish; the decorations of the Holy Trinity and cherubs on the pediment, as well as the statues of St. Peter and St. Paul standing on either side of the altar were aesthetically restored using gilded white marble. The composition was completed with the image of Mary, which has been returned to the centre.

Tulajdonos, megbízó / *Owner:* **Torbágy Római Katolikus Plébánia (Bohn István, plébános) |** Restaurátor / *Restoration:* **Baracza Szabolcs, Győri Lajos, Talabér Ágnes, Janó Irén, Czinege András, Szépvölgyi Katalin |** Műemléki felügyelő / *Conservation officer:* **Szatmári Klára |** Támogató / *Sponsor:* **Biatorbágy Város Önkormányzata, NKA Örökségvédelmi Kollégium**

2022

Borsi (Borša, Szlovákia), Rákóczi-kastély

Rákóczi Castle, Borsi (Borša, Slovakia)

II. Rákóczi Ferenc szülőháza Sátoraljaújhelytől pár kilométerre keletre, Szlovákiában áll. A kastély 16. századi eredetű, reneszánsz épület. Legteljesebb formája zárt udvaros, négy szárnyú épület volt, jelentős birtokközpont, nagy kiterjedésű kert központjában. A 20. század közepén megkezdődött helyreállítása, de a munkák megrekedtek, és a műemlék a szokásos szomorú kastélysors képét mutatta.

A munkák előkészítése 1999-ben kezdődött magyar és szlovák szakemberek együttműködésével. A helyreállítás nagyobb lendületet 2017 után vehetett, folytatódhatott az épület kutatása, tervezése és restaurálása. A tervek szerint a 16–17. századi részekbe, Rákóczi feltételezett születési helyére kulturális-muzeális funkciók kerültek, míg az újabb, keleti szárnyat vendéglátás céljára alakították ki. A leromlott állagú épületszerkezeteket cserélték, az újkori tornácot módosították a korábbi homlokzat bemutatása érdekében, a keleti szárny ideillően, de kortárs módon újult meg.

A kőkeretek restaurálása, illetve másolattal való helyettesítése, a részletmegoldások kialakítása megfelel a talált, illetve feltételezett egykori kereteknek. A teljes vakolt felület gondos restaurátori munkával készült el a megtalált díszítések bemutatásával. Az elpusztult déli szárny érzékeltetése romkonzerválással készült.

A kastély teljes környezete is megújult, méltó módon érzékeltetve az épület egykori kertjeit, együttélését a továbbfejlesztett természeti környezettel.

Az épület belsejében egyedi tervezésű kiállítás várja a látogatót, megismertetve a korszak kultúráját, a kastély korabeli működését és II. Rákóczi Ferenc életét: születésétől a szabadságharcon át száműzetéséig, továbbá emlékezetét és utóéletét.

The birthplace of Ferenc Rákóczi II is located a few kilometers east of Sátoraljaújhely in Slovakia. The castle is a Renaissance building dating back to the 16th century. In its most complete form, it was a four-winged building with an enclosed courtyard, a significant estate situated in the middle of a large garden. Restoration began in the mid-20th century, but the work stalled, and the historic site fell into the usual state of disrepair typical of castles.

Preparatory work began in 1999 through the collaboration of Hungarian and Slovak experts. The restoration gained greater momentum after 2017, allowing research, planning, and restoration of the building to continue. According to the plans, the 16th- and 17th-century sections - Rákóczi's presumed birthplace -were accorded cultural and museum functions, while the newer eastern wing was converted for hospitality purposes. The dilapidated building structures were replaced, the modern porch was modified to reveal the original façade, and the east wing was renovated in a manner appropriate to the site, but contemporary in style.

The restoration of the stone frames or their replacement with replicas, and the design of the details correspond to the discovered or presumed original frames. The entire plastered surface was restored through meticulous work, showcasing the discovered decorations. The destroyed south wing was reconstructed using ruin conservation techniques.

The entire surroundings of the castle have also been revitalized, appropriately reflecting the building's former gardens and its coexistence with the enhanced natural environment.

Inside the building, a uniquely designed exhibition awaits visitors, introducing them to the culture of the era, the castle's operation during that time, and the life of Ferenc Rákóczi II from his birth through the War of Independence to his exile, as well as his legacy and posthumous reputation.

Beruházó / *Investors:* **II. Rákóczi Ferenc Nonprofit szervezet, Teleki László Alapítvány |** Építészeti tervezés / *Architect:* **Wittinger Zoltán** és **Pásztor Péter,** építészek, **Szabadics Anita** és **Németh Zita,** tájépítészek **|** Restaurátor / *Restoration:* **Jozef Porubovič, Peter Gomboš |** Kutató / *Research:* **Krcho János, Balogh Árpád |** Kivitelezés / *Contractor:* **Épszer Kft., Villard Sro.**

2022

Mohács, az egykori Selyemgyár rehabilitációja

Former Silk Factory, Mohács

Az egykori mohácsi Selyemgyár főépületének, gubóraktárának és gyárudvarának tulajdonosa Mohács Város Önkormányzata. Az épületegyüttes Kalen József tervei szerint épült meg 1904–1905-ben, és Schlauch Imre, a századforduló egyik legfoglalkoztatottabb pécsi építési vállalkozója volt az egyik kivitelező. A Duna-parttal párhuzamosan felépített csarnokszerű gyárépület az utcavonalra merőleges igazgatósági épület, az utcai oldalra néző gubóraktár és a gyárkémény sokban megőrizte építéskori állapotát. A funkcióját vesztett épületegyüttes 2012-ben került műemléki védelem alá.

Az egykori Selyemgyár épületeinek 2018–2021 közötti rehabilitálása során a főépületben 300 fős rendezvénytermet, üzleteket, irodákat helyeztek el, míg az egykori gubóraktárban Innovációs és Technológiai Központot, irodákat, illetve játszóházat alakítottak ki. Az épületek téglahomlokzatainak egységes felújítása és megtisztítása a leglátványosabb eredmény, melyek az egykori gyárudvaron létrejött nyitott szabadidőpark, közösségi tér területén, valamint a Duna felőli oldalon is körbejárhatóvá váltak. A mohácsi Selyemgyár elhelyezkedése miatt emelkedik ki a hasonló gyárépületek és együttesek sorából: fekvése igen kedvező, hiszen a Duna-parton áll, a város központjában. A munkálatok megkezdése előtti, valamint a befejezés utáni képeken szembeötlő a különbség: az egységes homlokzati kialakításhoz hozzátartozott a nyílászárócsere és a téglahomlokzatok helyreállítása is. Az emeleti csarnokszerű belső tér monumentalitása lenyűgöző. Az együttes folyó-menti elhelyezkedése, gazdag historizáló téglahomlokzatai, épületdíszei méltán avatják a megújult Selyemgyárat a „Duna-parti kis Zsolnay Negyeddé". A projekt megvalósítása során megszületett a Selyemgyár Kulturális Negyed.

The main building, cocoon warehouse, and factory grounds of the former Mohács Silk Factory are owned by the Municipality of Mohács. The complex was built in 1904–1905 according to the plans of József Kalen. Imre Schlauch, one of the busiest construction contractors in Pécs at the turn of the century, was one of the builders. The hall-like factory building, which was constructed parallel to the Danube riverbank, the administration building, which is perpendicular to the street, the raw material warehouse, which faces the street, and the factory chimney have largely retained their original condition. The building complex, which had lost its original function, was placed under monument protection in 2012.

During the renovation of the former Silk Factory buildings between 2018 and 2021, a 300-seat event hall, shops and offices were installed in the main building, while the former cocoon warehouse was converted into an Innovation and Technology Centre, offices, and a playhouse. The uniform renovation and cleaning of the buildings' brick facades is the most striking result. These facades are now visible from the open recreational park and community space created in the former factory courtyard, as well as from the side facing the Danube. The Mohács Silk Factory stands out from similar factory buildings and complexes due to its advantageous setting and location on the banks of the Danube in the city centre. The difference is striking in the photos taken before the start of the work and after its completion. The uniform facade design also included the replacement of windows and doors and the restoration of the brick facades. The monumentality of the hall-like interior space on the upper floor is impressive. The complex's riverside location, its rich historicist brick facades, and its architectural ornamentation rightly earn the renovated Silk Factory the title of "Little Zsolnay Quarter on the Danube." The Silk Factory Cultural Quarter was established during the implementation of the project.

Selyemgyár
Kulturális Negyed
MOHÁCS

Tulajdonos, építtető / *Owner:* **Mohács Város Önkormányzata |** Építészeti tervezés / *Architect:* **Dombaiterv Építésziroda Bt. (Dombai Gyula) |** Kerttervezés / *Garden designer:* **Hári Erika |** Kutató / *Research:* **2 Rabb Kft. (Rabb Dániel, Rabb Donát) |** Generál kivitelező *General contractor:* **Munkás-Butykó Kft. |** Műemléki felügyelő / *Conservation officer:* **Szigetvári Krisztián**

2022

Szabadkígyós, Wenckheim-kastély helyreállítása

Wenckheim Palace, Szabadkígyós

A kastélyt Ybl Miklós tervezte 1875-ben. Megbízói Wenckheim Frigyes és Krisztina voltak. Az államosítás után iskola került a kastély falai közé, amelynek mindenkori igazgatói különösen ügyeltek, hogy a lehetőségekhez mérten megőrizzék az épület állapotát. Az iskola kiköltözése után az önkormányzat igyekezett forrásokat találni és megóvni az épület állagát, továbbá kisebb fejlesztéseket is végeztek a kiemelt térsor helyiségeiben. Az épületet 2014-ben sikerült bevonni a Nemzeti Kastélyprogramba. A kutatás során igazolódott, hogy a kastélyban az Ybl-kori állapothoz képest csak néhány apró beavatkozás történt. Az eredmények ismeretében az Ybl-kori állapot közel teljes bemutatására lehetett törekedni – lehetőleg kerülve a másolatok gyártását. Mindehhez az első lépés az épület igen rossz állapotú szerkezeteinek stabilizálása, megmentése, további károsodásoktól való megóvása volt. Elkészült a talajvíz elleni szigetelés. A tető teljes cseréje lehetőséget adott az elpusztult díszítőelemeinek teljes körű rekonstrukciójára. A homlokzat kutatása során egyértelműen megtalálhatóak voltak az építéskori anyagok és az eredeti felületek. Az ablakok és kapuk homlokzattal megegyező színe tovább erősítette a hűvös eleganciát. A belsőben is igyekeztek az eredeti felületek patináját megőrizni, az asztalos-, kőfaragó- és lakatosmunkák restaurátori igényességével. Az épület körüli díszkert és burkolatai történeti kutatások és régészeti feltárások alapján kerültek helyreállításra korhű anyaghasználattal. A megújult épületben az építtető család életét bemutató interaktív kiállítást rendeztek be. A kastély eredeti díszes fogadóterei újra a vendégfogadás tereivé váltak, az előcsarnok, a lépcsőház, a Nagyebédlő és a kápolna szabadon megtekinthető, a Nagyebédlőben kávézó nyílt. A kiállítást a magánlakosztályok területén alakították ki.

The castle was designed by Miklós Ybl in 1875. It was commissioned by Frigyes and Krisztina Wenckheim. After nationalization, a school was established within the castle walls, and its successive principals took special care to preserve the building's condition as much as they could. After the school moved out, the local government sought to secure funding to preserve the building's condition and also carried out minor renovations in the rooms of the main hall. In 2014, the building was successfully included in the National Castle Program. Research confirmed that compared to its condition during the Ybl era, only a few minor alterations had been made to the castle. Based on these findings, it was possible to complete an almost full restoration to its Ybl-era condition, avoiding the creation of replicas whenever possible. The first step in this process was to stabilize and save the building's structures, which were in very poor condition, and to protect them from further damage. Waterproofing against groundwater was completed. The replacement of the roof provided an opportunity for the comprehensive reconstruction of its destroyed decorative elements. During the research on the facade, the original materials and surfaces from the time of construction were clearly identifiable. The windows and doors, which were painted the same colour as the facade, further enhanced the understated elegance of the building.

Inside, every effort was made to preserve the patina of the original surfaces using the meticulous craftsmanship of carpenters, stonemasons, and metalworkers. The ornamental garden and paving around the building were restored using period-appropriate materials based on historical research and archaeological excavations. An interactive exhibition showcasing the life of the family that built the mansion was installed in the renovated building. The mansion's original ornate reception halls have once again become spaces for entertaining guests, the entrance hall, the staircase, the Great Dining Hall, and the chapel are open to the public, and a café has opened in the Great Dining Hall. An exhibition was set up in the private apartments.

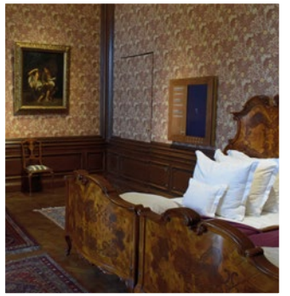

Építtető / *Owner:* **NÖF Nkft. |** Építésztörténeti kutatás / *Architectural history research:* **Virág Zsolt, F. Dóczi Erika, Csutkai Márta, Velladics Márta |** Kerttörténeti kutatás / *Garden history research:* **Bechtold Ágnes, Németh Zita |** Projektmenedzser / *Project Manager:* **Nagy Levente (NÖF Nkft.) |** Építészeti tervezés / *Architect:* **Konkrét Stúdió (Balogh Csaba, Deigner Ágnes, Sirokai Levente, Sónicz Péter, Toronyi Dávid, Vértesy Ági) |** Kerttervezés / *Garden designer:* **Pagony Táj- és Kertépítészeti Iroda (Herczeg Ágnes) |** Generálkivitelező / *General contractor:* **Modinvest Kft. |** Műemléki felügyelő / *Conservation officer:* **Király János**

2023

A bonyhádi Ermel–Vojnits-mauzóleum helyreállítása

Ermel-Vojnits Mausoleum, Bonyhád

A Bonyhád Kálvária-dombján áll az 1903-ban elhunyt Ermel-Vojnits Erzsébetnek, a Vörösmarty jóvoltából közismertté lett Perczel Etelka lányának mauzóleuma. A sírkápolna előtt sorakoznak a Perczel család tagjainak síremlékei, köztük Perczel Mór 1848-as honvédtábornoké is.

A kriptával egybeépült neogótikus sírkápolnát 1905–1907 között emelték Aigner Sándor építész tervei alapján. A közel négyzet alaprajzú hajóval és fölötte nyolcszögű toronnyal, félkörívesen záródó szentéllyel készült mauzóleum homlokzatait Zsolnay pirogránit elemekkel burkolták. Belső terében historizáló díszítőfestés, Zsolnay kerámiából épített oltár és függőlámpa, kétoldalt stallumok, az ablakokban színes ólmozott üveg.

A sírkápolna az építést követő időszakban nem kapott karbantartást. Állapota erősen romlott, a különlegességnek számító pirogránit homlokzatburkolat, a falfestéssel fedett belső vakolat állaga, a belső berendezések, üvegablakok úgyszólván teljesen megsemmisültek.

Az épület ügyét Bonyhád Város Önkormányzata vállalta fel, a helyreállításhoz kormányzati támogatást is sikerült elnyerni. A felújítás 2022-re készült el, szinte az utolsó pillanatban, amikor még minden felületen menthető volt akkora részlet, mely segítségével a rekonstrukció hitelessé válhatott. Valamennyi művészeti ág és szakkivitelező magas színvonalon teljesítette feladatát. A pirogránit elemek újragyártása, az oltár, és a lámpa kiegészítése a Zsolnay-gyár szaktudását és odaadó kutatását, rekonstrukciókban kifinomodott gyakorlatát dicséri. De ugyanez mondható el a többi résztvevőről, a falképek, díszítőfestések, üvegablakok, faberendezések restaurátor-művészeiről. A helyreállítás részét képezte a Perczel-családhoz kapcsolódó sírok felújítása, a partfal stabilizálása és a kertészeti rendezés.

Bonyhád Városa méltó módon újította meg az emlékhelyet. Nem csupán a sírkápolna építészeti felújítását tartotta fontosnak, hanem környezetét komplex módon kezelve valósította meg a feladatot. A kiváló munka eredménye nem csupán egy régi pompájában ragyogó épület, hanem egyúttal Bonyhád főhajtása a Perczel-család előtt.

On Calvary Hill in Bonyhád stands the mausoleum of Erzsébet Ermel-Vojnits, who died in 1903. She was the daughter of Etelka Perczel, who became widely known thanks to Vörösmarty. A row of tombs belonging to members of the Perczel family are situated in front of the burial chapel, including that of Mór Perczel, a general in the Hungarian National Army of 1848.

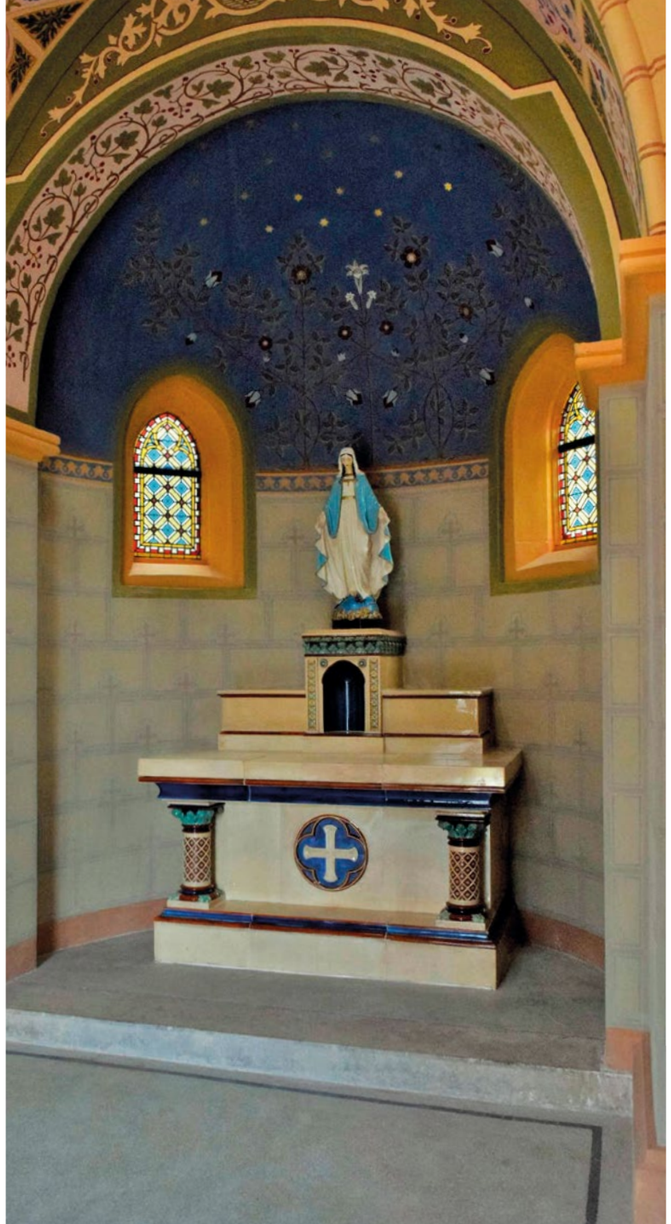
The Neo-Gothic burial chapel, built as a single structure with the crypt, was erected between 1905 and 1907 based on the plans of architect Sándor Aigner. The facades of the mausoleum featuring a nearly square nave, an octagonal tower above it, and a sanctuary with a semicircular apse, were adorned with Zsolnay pyrogranite elements. The interior features historicist decorative painting, an altar and a chandelier made of Zsolnay ceramics, stalls on both sides, and stained-glass windows.

The burial chapel received no maintenance whatsoever in the period following its construction. Its condition deteriorated severely, and the distinctive pyrogranite facade adornments, the condition of the interior plaster with wall paintings, the interior furnishings, and the stained-glass windows were almost completely destroyed.

Bonyhád City Council took on the project and they also secured government funding for the restoration. The renovation was completed in 2022, almost at the last moment when it was still possible to salvage enough details from every surface to lend authenticity to the reconstruction. All artistic disciplines and specialized contractors performed their tasks to a high standard. The reproduction of the pyrogranite elements, as well as the restoration of the altar and the lamp, attest to the expertise and dedicated research of the Zsolnay factory, along with its refined practice in reconstruction. The same can also be said of the other restorers, such as the restoration artists responsible for the murals, decorative paintings, stained-glass windows, and woodwork. The restoration also included the renovation of the Perczel family graves, the stabilization of the embankment, and the landscaping of the grounds.

The town of Bonyhád has restored the memorial site in a fitting manner. It did not merely focus on the architectural renovation of the burial chapel, but carried out the project by also carefully considering its surroundings. The result of this outstanding work is not only a building restored to its former glory, but also Bonyhád's tribute to the Perczel family.

Építtető / *Owner:* **Bonyhádi Polgármesteri Hivatal |** Történeti kutatás / *Historical research:* **Dobosyné Antal Anna** | Építészeti tervezés / *Architect:* **Denkinger József, Szász Gábor |** Tájépítészet / *Landscape architect:* **Tóth Réka |** Generálkivitelező / *General contractor:* **Bonycom Kft. |** Restaurátor / *Restoration:* **Erdei Barna, Mauksné Dittrich Csilla, Varga Péter, Várbíró Erzsébet, Tóth Csaba, Payer Károly |** Műemléki felügyelő / *Conservation officer:* **Trázsi Cecília Veronika, Klézl Éva, Ódorné Tóth Tünde**

2023

Székesfehérvár, Szent István székesegyház

Saint Stephen's Cathedral, Székesfehérvár

A székesfehérvári Szent István székesegyház története a 10. századtól kezdődő sok évszázados, a pusztulásokat követő átépítések, helyreállítások sorozata. Az épületnek a 18. századi nagy újjáépítés ma a legmeghatározóbb korszaka. Az impozáns barokk tér menynyezetfreskóit, a mellékoltárokat Johann Ignatz Cimbal, az oltárépítményt Franz Anton Hillebrand készítette, az architektúra festése D. Herling, a főoltárkép Vinzenz Fischer munkája. A padok, a fából készült barokk szobrok, az oltárképek keretei, a sekrestyebútorok mind fontos elemei a szakrális térnek.

Számos korábbi 19–20. századi restaurálás után a teljes belsőt 2016–2022 között állították helyre. Alapos történeti kutatás, műemléki értékleltár mellett interneten elérhető applikációt is fejlesztettek, amelyben a műemlék összes eleméről minden eddig rendelkezésre álló adatot felvettek, valamint a teljes helyreállítás folyamatot rögzítették, így az elkövetkezendő beavatkozások számára alapvető információforrás készült.

A restaurátori munkálatokat a konzervátori szemlélet jellemezte: a szennyeződéseket, korábbi hozzátételeket eltávolították, de az idő múlását is érzékeltető kopásokat nem korrigálták. Ezzel nem „javított" 18. századi, hanem a leghitelesebb képét adták vissza a műalkotásoknak. A restaurálás során a festőrestaurátorok mellett farestaurátorok, valamint a műmárvány- és stukkófelületek tisztítását és aranyozását végző szakemberek összehangolt, igényes munkája eredményeként alakult ki a teljes kép.

Az orgonakarzat feletti boltozaton Cimbal alkotása, a látszatarchitektúra keretben trombitát fújó angyal teljesen elpusztult és az 1866-ban erre a felületre készült szekkó is helyreállíthatatlan volt. A helyére készült új, kortárs alkotás illeszkedik a belsőhöz, kiegészítve annak vizuális egységét.

A templombelső összképének harmonikusságához hozzájárul, hogy a világítás – miközben kiemeli a műtárgyak szépségét – rejtett, legkevésbé sem zavaró.

The history of St. Stephen's Cathedral in Székesfehérvár spans many centuries, beginning in the 10th century, and consists of a series of reconstructions and restorations following periods of decay. The building's major 18th-century reconstruction is now considered its most defining period. The ceiling frescoes of the imposing Baroque space and the side altars were created by Johann Ignatz Cimbal, the altarpiece was crafted by Franz Anton Hillebrand, the architectural paintings are by D. Herling, and the main altarpiece is the work of Vinzenz Fischer. The pews, the wooden Baroque sculptures, the frames of the altarpieces, and the sacristy furniture are all important elements of the sacred space.

Following numerous earlier restorations in the 19th- and 20th-centuries, the entire interior was restored between 2016 and 2022. In addition to thorough historical research and a catalogue of the monument's features, an app was developed that is available online. It includes all available data on every element of the monument and documents the entire restoration process, thus creating a fundamental source of information for future interventions.

A conservationist approach was taken to the restoration work, thus dirt and previous additions were removed, but signs of wear that reflect the passage of time were not erased. In this way, the works of art were not "repaired" to their 18th-century state, but rather restored to retain an authentic appearance. The complete picture emerged as a result of the coordinated, meticulous work of not only painting but also wood conservators, as well as specialists responsible for cleaning and gilding the artificial marble and stucco surfaces.

Cimbal's work on the vault above the organ loft – an angel blowing a trumpet within a framework of illusionistic architecture – had been completely destroyed, and the fresco created on this surface in 1866 was also beyond restoration. The new contemporary work created to replace it blends into the interior, complementing its visual harmony.

The lighting contributes to the harmony of the church's overall interior, highlighting the beauty of the artworks while remaining discreet and unobtrusive.

Megrendelő / *Owner:* **Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök |** Projektkoordinátor / *Project Coordinator:* **Vági Péter,** építész **|** Vezető restaurátor / *Restoration leader:* **Jeszeniczky Ildikó, Bognár Gyula, Budai Sándor, Tóth Alexandra, Marjai Zoltán, Fabók Balázs, Seres András |** Zsűri / *Jury:* **Bíró László, Gaylhoffer-Kovács Gábor, Heitler András, Smohay András |** Építészeti tervezés / *Architect:* **Ács Miklós |** Projektmenedzsment / *Project Management:* **Equinox Consulting Kft.** és **Equinox Tender Kft.** Építészeti kivitelezés / *Architectural contractor:* **Alp-inter Kft.**

2024

Cserépváralja, római katolikus templom helyreállítása

Roman Catholic church, Cserépváralja

Bár a Bükk déli lábánál meghúzódó kis falu településtörténete a 13. századig nyúlik vissza, az egyházközség csak 1961-ben építhetett templomot. A formabontó megoldásokkal létrehozott Munkás Szent József templom tervezője Csaba László volt. Az ő leleményes kommunikációja is szükséges volt ahhoz, hogy a valóban nem szokványos tervek engedélyt kaphassanak.

A téglány alaprajzi befoglaló formába átlósan szerkesztett liturgikus tér, a bejárati harangfal képletszerűsége és a logikusan vezetett, de meghökkentő geometriai játékosságot felöltő, szabálytalan nyeregtető-felülettel fedett építészeti tér gesztusaiban modern attitűdöt hordoz, miközben építésmódjában és anyaghasználatában a helyi adottságokból és építéstudásból merítve, a szerény anyagi feltételekhez alkalmazkodva, a legőszintébb építés misztériumával létrehozott alkotást teremtett az építész, az építők közössége, az egyház közös akarata.

A kor legjelentősebb művészeivel együtt dolgozva (Kondor Béla tabernákulum-ajtója és Somogyi József szuggesztív kereszt nélküli korpuszával) született meg a hazai templomépítészet 20. század második felének első legjelentősebb templomépítészeti alkotása.

Alázatos, az értékeket értő és gondosan továbbvivő, ugyanakkor a szükséges helyeken az eredeti tervezői szándékkal azonosuló, azt továbbfejtő, magas minőségi szemlélettel megvalósuló felújítás jött létre. A tető ismét palafedést hord, a falakra rakódott rétegeket visszabontva szimbolikus minőségével is élővé vált az eredetileg is meszelt harangfal, a liturgikus térbelső az anyagok őszinteségére hagyatkozó csendességgel telítődött és új ambót kapott.

Annyi történt amennyinek történnie kellett: egy modern templom (történeti) értékeinek megtartásával felújításra került, és (kortárs) modern építészeti formanyelvvel továbbírva minőségi megújulással korszerűen használhatóvá vált.

Although the history of this small village nestled at the southern foot of the Bükk Mountains dates back to the 13th century, the parish was not able to build a church until 1961. The St. Joseph the Worker Church was designed by László Csaba using unconventional approaches. His unusual methods necessitated resourceful communication in order for the plans to meet with approval.

The liturgical space, arranged diagonally within a rectangular floor plan, the formulaic entrance bell tower, and the architectural features of the space are covered by an irregular gabled roof that is logically structured yet displays a surprising geometric playfulness. This conveys a modern approach, even though its construction methods and use of materials drew on local conditions and building knowledge. It was adapted with minimal material constraints and the architect, the community of builders, and the collective will of the church created a sincere but somewhat mysterious work.

In collaboration with the most significant artists of the era (Béla Kondor's tabernacle door and József Somogyi's evocative corpus without a cross), the most significant work of church architecture in Hungary during the second half of the 20th century was created.

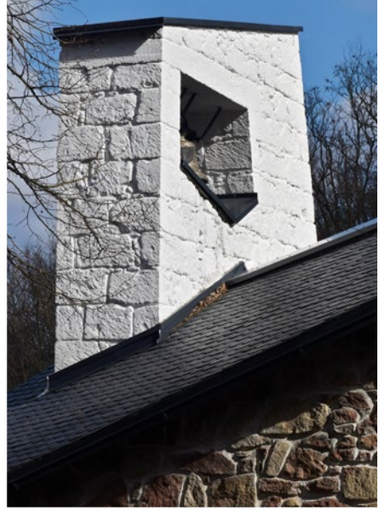
The result was a renovation carried out using a high-quality approach, but one that was humble, respectful of values and careful to preserve them, while at the same time aligning with and further developing the original designer's intent where necessary. The roof is covered with slate and by removing the layers that had accumulated on the walls, the bell wall, which was originally whitewashed, was revived to retain its symbolic quality. The liturgical interior was restored using materials that reflect its tranquility, and a new pulpit was installed.

Everything that needed to happen has happened: the church was renovated while preserving its (historical) values, reimagined through a (contemporary) modern architectural language. It has been revitalized and made suitable for modern use.

Építtető / *Owner:* **Egri Főegyházmegye / *Archdiocese, Eger* |** Kutatás / *Researches:* **Vukoszávlyev Zorán, Kovács Dániel |** Építészet / *Architecture:* **Müllner Péter** és **Major Zoltán (Partizan Architecture) |** Épületszerkezet / *Structural engineer:* **Kovács Károly Lehel, Polarecki Tamás, Hernádi Zsombor**

2024

Ják, Szent György templom helyreállítása

St. George's Church, Ják

Az egykori bencés apátsági templom hazánk ikonikus műemléke, a magyarországi román kori építészet kiemelkedő emléke. A műemléki figyelem középpontjában álló templom többször esett át felújításon. A 19–20. század fordulóján elvégzett helyreállítás a purizmus kiváló példája. Az 1980-as évektől folyó, több szakaszban megvalósuló munkák befejezéseként készült el 2018–2023 között a helyreállítás végső üteme.

A felújítási munkák megalapozására a mai elvárásoknak megfelelő mélységű előkészítő-kutató munkára és műszaki vizsgálatok sorára került sor.

Elvégezték a templom belsejében és közvetlen környezetében a régészeti feltárásokat. Ezek igazolták, hogy a mai templom megépítése előtt egy egyhajós, félkörös apszisszáródású templom állt ezen a helyen. A templom alapfalainak és felmenő falainak részletes vizsgálata alapján ma több 13. századi építési szakasz különíthető el, több építőműhely munkája határolható el egymástól és az építés közbeni tervmódosítások is nyomon követhetők.

Műszaki szempontból kiemelendő a talajnedvesség elleni szigetelés, a csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítése, a boltozatok megerősítése, a tetőfedés javítása. Új elektromos hálózat épült ki, az új világítási rendszer a liturgiai és turisztikai igényeket egyaránt kiszolgálja.

A homlokzatok helyreállítása során a kő felületek részletes dokumentálása és restaurátori szemléletű felújítása valósult meg. Különös jelentőségű a déli és a nyugati kapu restaurálása. A belső térben a kő felületek tisztítása és konzerválása mellett nagy jelentőségű a falképek, festett díszek, továbbá a teljes berendezés kutatása és restaurálása.

A templom előtti, négykaréjos Szent Jakab-kápolna is teljes körű műszaki felújításon és restauráláson esett át.

Még további feladatokat fog jelenteni a környezet megújítása, a látogatók fogadása, kiszolgálása, valamint kiállítóterek létesítése az egykori apátság teljesebb megismertetése érdekében.

This former Benedictine abbey church is an iconic historic monument in Hungary and an outstanding example of Romanesque architecture in the country. The church, which is a focal point of heritage preservation efforts, has undergone several renovations. The restoration carried out at the turn of the 19th and 20th centuries is an excellent example of purism. The final phase of the restoration, completed between 2018 and 2023, marked the conclusion of the multi-phase work that had been ongoing since the 1980s.

To lay the groundwork for the renovation, a series of preparatory research and technical investigations were conducted according to today's thorough standards.

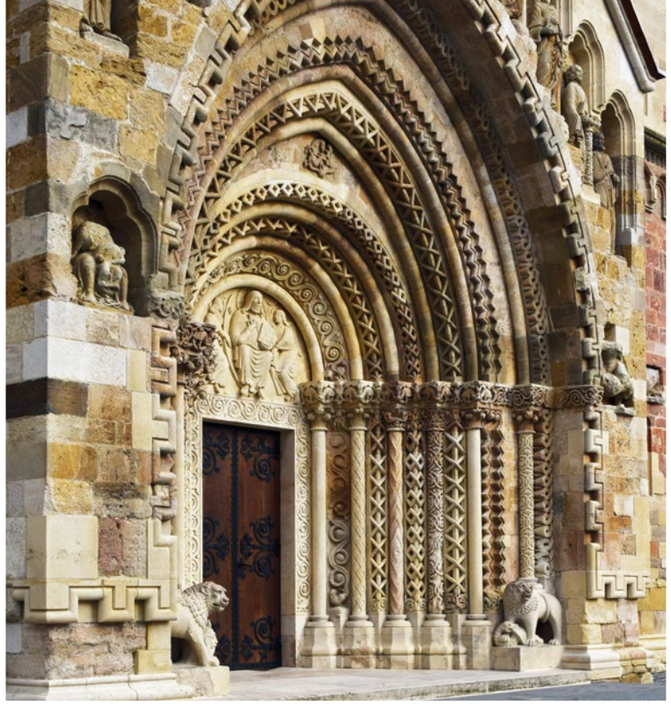
From a technical perspective, key elements included the installation of insulation against ground moisture, the construction of a rainwater drainage system, the reinforcement of the vaults, and the repair of the roof covering. A new electrical network was installed, and the new lighting system serves both liturgical and tourist needs.

During the restoration of the facades, the stone surfaces were meticulously documented and renovated using a restoration-oriented approach. The restoration of the south and west gates is of particular significance. Inside the church, in addition to the cleaning and conservation of the stone surfaces, the research on and restoration of the murals, painted decorations, and the entire interior furnishings are of great importance.

The four-sided St. James Chapel in front of the church has also undergone a comprehensive technical renovation and restoration.

Further tasks will include the revitalization of the surroundings, welcoming and catering for visitors, and the creation of exhibition spaces to provide a more comprehensive understanding of the former abbey.

Építtető / *Owner:* **Szombathelyi Egyházmegye / *Diocese, Szombathely* |** Kutatás / *Researches:* **D. Mezey Alice, Pap Ildikó Katalin, Sarkadi Márton |** Építészet / *Architecture:* **Tóth Ibolya, Samu Viktória, Sarkadi Márton |** Restaurálás / *Restoration:* **Asztalos György, Osgyányi Vilmos, Heitler András, Bóna István, Szemerey-Kiss Balázs, Zomborácz Tamás**

2024

Sopron, Múzeumnegyed

Museum Quarter, Sopron

Sopron középkori városmagjának egyik legkülönlegesebb együttesét alkotja a Tűztorony és a hozzá kapcsolódó Storno-, Tábornok- és Fabricius-házak sora. Műemléki helyreállításukat az Országos Műemléki Felügyelőség végezte gondos kutatással, tervezéssel, kivitelezéssel és restaurálással. Ezek a munkák az 1960-as 70-es években készültek el, így aktuálissá vált újbóli felújításuk. Ezt nemcsak műszaki szempontok indokolták, hanem a használat tervezett módosítása is.

Elsőnek a Tűztorony felújítása készült el a 21. század legelején a szükségessé vált funkcionális megújítással együtt, majd húsz év elteltével került sor a főtéri házsorra. Az eddig külön-külön működő, múzeumi funkciót betöltő három szomszédos épület integráltan újult meg, és egy intézménnyé vált. A mostani műemléki helyreállítás, kiegészítés az épületek tűzfalainak átnyitásával átjárható térbeli képletet hozott létre, és összeköttetést teremtett a Tűztoronnyal is.

A projekt egyik, ha nem legnagyobb érdeme a korábbi beavatkozások Sedlmayr János által tervezett elemeinek a megőrzése. A vasbeton kiegészítések, lépcsők, boltozatjelölések, egyedi tervezésű ajtólapok új életre keltek. Ezek és a most bekerült új, kortárs részletek szervesen integrálódnak a közösen alkotott dramaturgiai rendszerbe. A műemlékhelyreállítási megoldások profizmusa mellett magas színvonalon oldották meg az olyan – ezekben az esetekben mindig – ellentmondásos feladatokat is, mint amilyen az akadálymentesítés, a gépészeti igények, vagy a belső tér alkalmassá tétele a látogatóvezetés és a rendezvényszervezés mai gyakorlatának. Ennek megfelelően fedték le üvegtetővel a Tábornok-ház udvarát, és ugyancsak ide helyezték el az akadálymentesítésre szolgáló, építészetileg visszafogott lifttornyot. Az udvar új burkolata az egykori római beépítésre utal. Mindezek a kortárs építészeti kiegészítések a fesztelen nagyvonalúságot éppúgy sugározzák, mint a részletképzés jelen idejét.

The Fire Tower and the row of adjacent buildings consisting of the Storno, Tábornok, and Fabricius Houses form one of the most distinctive ensembles in Sopron's medieval city centre. Their restoration as historic monuments was carried out by the National Monuments Inspectorate through careful research, planning, construction, and restoration. This work was completed in the 1960s and 1970s, making their renovation once again a priority. This was justified not only by technical considerations, but also by planned changes in usage.

First, the Fire Tower was renovated at the very beginning of the 21st century, along with the necessary functional upgrades, and twenty years later, the row of houses on the main square were renovated. The three adjacent buildings, which had previously operated separately as museums, were renovated as an integral whole and became a single institution. The current historic restoration and expansion created an open spatial layout by opening up the firewalls between the buildings and also established a connection with the Fire Tower.

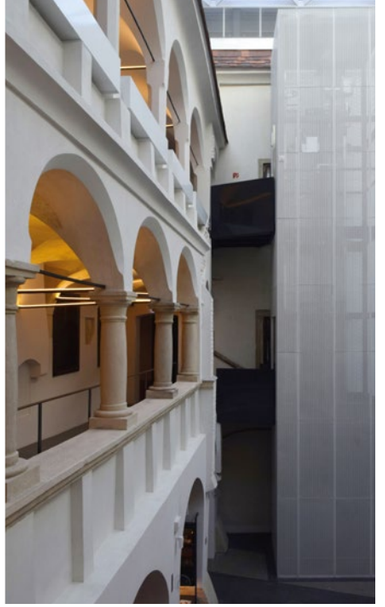
One of the project's greatest merits, if not the greatest, is the preservation of elements from earlier design interventions by János Sedlmayr. The reinforced concrete additions, staircases, vault markings, and custom-designed door panels have been given new life. Along with the new, contemporary details, these features have been seamlessly integrated into the organic whole. In addition to the professionalism of the historic preservation solutions, as is always the case in such projects, the team also successfully addressed challenging tasks such as accessibility, mechanical engineering requirements, and adapting the interior space to meet the needs of modern visitor management and event organization. Accordingly, the courtyard of the General's House was covered with a glass roof, and the architecturally understated elevator tower, which was designed for accessibility, was also placed here. The courtyard's new paving resembles that of the former Roman settlement. All of these contemporary architectural additions exude an understated historical radiance, while the contemporary details reflect the present day.

Építtető / *Owner:* **Sopron MJV Önkormányzata / *Sopron Municipality*** | Kutatás / *Researches:* **Nemes András (Soproni Múzeum)** | Építészet / *Architecture:* **Józsa Dávid (Archi-Doc Építész Iroda)** | Kivitelező / *Contractor:* **Szabó és Társa Kft., Fész Zrt.** | Műemlék-felügyelő / *Conservation officer:* **Tárkányi Sándor**

2024

Veszprém, Ruttner-ház helyreállítása

Ruttner House, Veszprém

A veszprémi vár alatt futó egykori Hosszú, ma Jókai Mór utca keleti térfalának eleme a ma már nem működő börtön alatti, közvetlenül a vár szikláihoz illeszkedő U alaprajzú, részben alápincézett, egyemeletes épület. A lakóház meghatározó korszakai a Ruttner-családhoz köthetők. Ruttner János vaskereskedő fiával, Sándorral együtt a város politikai, kulturális és társadalmi életének meghatározó alakjai voltak. Az épület földszintjén működött a családi cég vas- és fűszerüzlete.

A ház mai formájában 1860 körül épült ki, ennek felelnek meg homlokzatának, udvarának historizáló stílusjegyei is. Az épületben több helyen feltárt díszítőfestések közül kiemelkednek az emeleti szoba reprezentatív, tájképet ábrázoló falfestései, ami a kor magas színvonalú enteriőr-kultúrájának emléke.

A századforduló körül több kisebbre osztották a két nagy emeleti lakást, majd az 1945 után államosított házban már tíz, egyre rosszabb minőségű lakás volt. A privatizáció nem oldotta meg a problémákat, csak gondatlan tulajdonosai voltak. A végül már tető nélküli ingatlant a város visszavásárolta. Ekkor az épület már-már tetszhalott volt. Ami visszahozta az életbe, az az együttműködés és a feltétlen bizalom a városvezetés, a városfejlesztés szakemberei, a tervező, a kivitelező és az üzemeltető között.

A tervezőt három szempont irányította: az alapos történeti kutatás adta kapaszkodók és az épület szállásként való továbbélése, továbbá az a beruházói szándék, mely szerint itt legyen a leendő börtönmúzeum recepciója, a megközelítést biztosító lifttel.

Kiemelt figyelmet kapott az első szempont: a hiteles helyreállítás szándéka. Az épület így mesélhet történeteket múltjáról, a korról, a városlakókról, így válhat érdekessé, megjegyezhetővé, megérthetővé. A befogadott funkciók ennek alárendelve formálódtak, egységes szemlélettel, egységes anyaghasználattal, alkalmazkodva a megélt történethez, de mindvégig és mindenütt egyéni karaktert teremtve.

Located on the eastern side of what was once Hosszú Street (now Jókai Mór Street), which runs below Veszprém Castle, this U-shaped, single-story building, which is partly in a basement and nestled directly against the castle's cliffs, stands beneath the now-defunct prison. The defining periods of the residence are linked to the Ruttner family. János Ruttner, an iron merchant, and his son Sándor were leading figures in the city's political, cultural, and social life. The family business's iron and spice shop operated on the ground floor of the building.

The house took on its present form around 1860, as evidenced by the historicist stylistic elements of its façade and courtyard. Among the decorative paintings uncovered in various parts of the building, the most notable are the representative murals depicting landscapes in the upstairs room, which serve as a reminder of the high standard of interior design of the era.

Around the turn of the century, the two large upstairs apartments were divided into several smaller ones. By the time the building was nationalized after 1945, it contained ten apartments of increasingly poor quality. Privatization did not solve the problems, as the new owners were simply negligent. The city eventually repurchased the property, which by then had lost its roof. At that point, the building was practically deserted. What brought it back to life was the cooperation and unconditional trust between city leadership, urban development experts, the designer, the contractor, and the operator.

The designer was guided by three considerations: the insights gained from thorough historical research, the building's continued use as a residence, and the investor's intention to locate the reception area for the future prison museum here, complete with an elevator to ensure accessibility.

The first consideration was the desire for authentic restoration, which therefore received special attention. The building could thereby tell stories about its past, the era, and the city's residents, thus becoming interesting, memorable, and understandable. The functions incorporated into the design were shaped with this in mind, employing a unified approach and consistent use of materials, adapting to the building's lived history while creating a distinct character throughout.

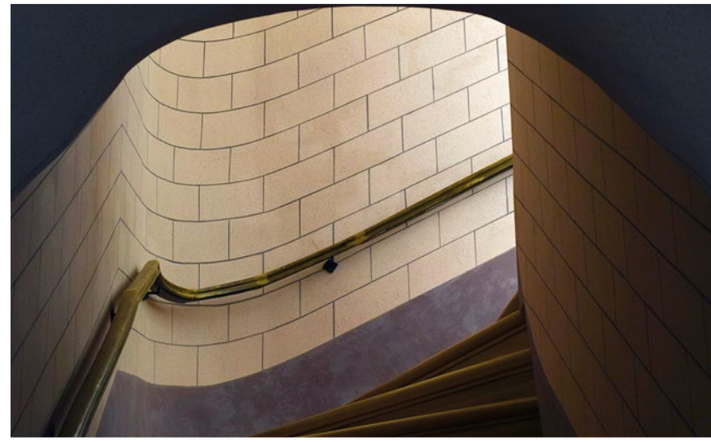

Építtető / *Owner:* **Veszprém MJV Önkormányzata / *Veszprém Municipality* |** Kutatás / *Researches:* **G. Lászay Judit, Dobai Csaba, Cziffra Mónika |** Építészet / *Architecture:* **Madarasi-Papp Rita (I-Quadrat KFT) |** Restaurálás / *Restoration:* **Gyarmati András, Lehoczky Tivadar |** Kivitelező / *Contractor:* **Kuti és Fia Kft. |** Műemléki felügyelő / *Conservation officer:* **Márton Annamária**

2025

Budapest, a Sipeki Balás-villa helyreállítása

Sipeki Balás Villa, Budapest

A Városliget peremén futó Hermina úton áll a Lechner Ödön tervei szerint 1903–1905 között felépült Sipeki Balás Béla ügyvéd villája. A kétszintes szecessziós villát az építtető örökös híján a vakok intézményeire hagyta, így végül a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének székháza lett.

Az épületegyüttes megújítása közösségi tett. Állami forrásbiztosítás mellett az egyesületi bázisú civil közösség hálás gondoskodással viszonyult örökségéhez: a szecessziós villaépület reprezentatív megjelenésének, a tömegalakítás és térformálás építéskori helyreállításában gondolkodott. A történeti terek rekonstruálását elsődlegesnek tekintve, háttérbe húzódó korszerűsítés igényével alkalmazkodott a legszükségesebb szervezet-irányítási funkciók elhelyezésekor. Az újabb közösségi téri igényeket egy különálló új épületbe helyezte.

Mindezt gondos feltáró munka és értő kortársi tervezői viszony szolgálta lépésről-lépésre, melyet a használó felől figyelmes és konstruktív igénymegfogalmazás segítette. Ezzel a történeti villaépület fennmaradt értékei megújulhattak. A restaurátori helyreállító szemlélet, a hagyományos kompozíciókat érzékenyen továbbíró látásmód és a formai elemkészlet igényes összhatására alázatosan odafigyelő, de egyszerre saját hangú tervezés és kivitelezés szép egyensúlya jellemzi a helyreállítást.

A hátsó udvarban elhelyezkedő korszerű épületszárny és a villa hátsó épülettraktusának kortárs továbbírásában az évtizedek sérüléseit és elfeledettségbe mélyedő emlékképeit hozza összhangba új nyílászárókkal és a finoman kidolgozott részlet-kompozíciókkal. Rekonstruál a teljesség elérése érdekében, de bátran igazít és illeszt új elemeket. Ilyen a történeti terekben is megjelenő új bútorzat faltestszerű kezelése, a falburkolatok, a korpusztárgyak de még az új nyílászárók spalettáin is végigvonuló ív-sor motívumok alkalmazása, és ilyen a színkezelés is, amely a jól beállított monokróm hatással a szecessziós megjelenést is szolgálja.

A helyszínhez alázattal viszonyuló, de önazonossággal bíró, tudatos építészi magatartást mutató, kortárs szellemiségű helyreállítással a Sipeki Balás-villa az örökség gondos kezeléséről ad tanúságot.

The villa of lawyer Béla Sipeki Balás, which was designed by Ödön Lechner and built between 1903 and 1905, stands on Hermina Road, which runs along the edge of the City Park. Lacking an heir, the builder bequeathed the two-story Art Nouveau villa to institutions for the blind, and it eventually became the headquarters of the National Association of the Blind and Visually Impaired of Hungary.

The renovation of the building complex was a community effort. With state funding, the association-based civil community treated its heritage with appreciative care and focused on restoring the Art Nouveau villa's representative characteristics, as well as the structural and spatial configuration to their original state. Prioritizing the reconstruction of the historic spaces, it nevertheless subtly accommodated the need for modernization when locating the most essential organizational and administrative functions. It placed the newer community space requirements in a separate new building.

All of this was achieved step by step through meticulous research and a collaborative relationship with a knowledgeable contemporary designer, aided by thoughtful and constructive input from those who commissioned the work. In this way, the surviving values of this historic villa were revitalized. The restoration is characterized by a beautiful balance between a design and execution that is both humble and attentive to the sophisticated interplay of the restorer's approach, a vision that sensitively reinterprets traditional features and formal elements, while simultaneously maintaining its own distinct character.

In the modern wing situated in the rear courtyard and the contemporary reinterpretation of the villa's rear wing, the damage accumulated over decades and the fading memories are harmonized with new windows and doors and delicately crafted compositional details. The reconstruction is holistic, yet boldly adopts and integrates new elements. This is evident in the treatment of the new furniture appearing in the historic spaces, the use of arch motifs in the wall coverings, the cabinetry, and even the shutters of the new windows and doors, as well as in the colour scheme, which, with its carefully created monochromatic effect, also reflects the Art Nouveau aesthetic.

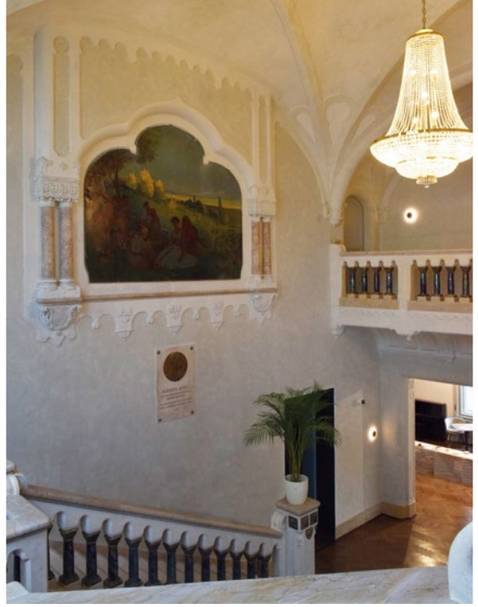
This restoration that is both respectful of the site, while asserting its own identity demonstrates a conscious architectural approach and a contemporary spirit. The Sipeki Balás Villa thereby stands as a testament to the careful stewardship of our heritage.

Építtető / *Owner:* **Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége / *Association of the Blind and Visually Impaired* |** Kutató / *Research:* **Csomortány Levente, F. Dóczi Erika, Gömöri Judit |** Építészet / *Architecture:* **Falvai Balázs, Nagy Márton, Ónodi Bettina, Török Dávid DLA (DMB műterem Kft.) |** Kivitelezés / *Contractor:* **Épkar Zrt., Prím Építő Kft.**

2025

Somogyszentpál, varjaskéri templomrom

Varjaskér Church Ruins, Somogyszentpál

Somogyszentpál község a Balaton nyugati végétől délre, a Nagyberek térségében fekszik. A varjaskéri templomrom Kér település egykori plébániatemplomának maradványa. A legkorábbi idők egyhajós, egyenes szentélyzáródású, kegyúri karzattal ellátott temploma a 13. században épülhetett. Feltehetően a 14. század közepétől a késő középkorig bővült az épület: a szentélyhez észak felé sekrestye vagy kápolna épült, a nyugati irányban pedig négyzetes alaprajzú, sarkain támpillérekkel erősített építmény készült. Ez utóbbi hajóbővítés vagy torony nyugati, bejárati fala az egyetlen, ami a török idők után is megmaradt. A téglafalazatot restaurátori módszerekkel megtisztították és konzerválták megőrizve az épületmaradvány szoborszerű sziluettjét. Komoly statikai beavatkozást igényelt az erős széltehernek való ellenállás megoldása, főképp, mert a terepszint megkívánt süllyesztése tovább gyengítette a magában álló falat. A feladatra emblematikus megoldás született. A statikai megerősítés nem a szokványos módon, támpillér vagy támfal építésével történt. Új alaptestre Corten-acél konstrukció készült, amely biztosítja a nyugati fal biztonságát, pusztán két acélszállal rögzítve a faltestet, így megőrizve a történeti falazat közel érintetlen látványát. Ez az erősítő szerkezet azonban nem korlátozódik a kapu kijelölésére és a statikai szerepre. Az acél-konstrukció egyúttal a kapuzat megtalált méreteire, síkjaira is utal. A káván helyezték el egyúttal a látogatókat tájékoztató magyarázó táblát is, amely összefoglalja a legfontosabb tudnivalókat a romról, az egykori templom történetét elméleti rekonstrukciós rajzokkal és az elkészült beavatkozás ismertetését. A környezetalakítás sem szokványos módon készült. Az egykori épületegyüttes léptékét, a templom falait és a körítőfal vonalát alacsony földsáncok érzékeltetik finoman kapcsolódva a hullámzó terephez. Az együttes tájba illesztéséhez hozzájárul, hogy a becserjésedett részen a növénytömegbe való bemarás utal a körítőfalra.

A romhelyreállítás a Market Építő Zrt. társadalmi felelősségvállalása keretében valósult meg, a Romvándor program negyedik elemeként.

The village of Somogyszentpál lies south of the western end of Lake Balaton in the Nagyberek region. The Varjaskér church ruins are the remains of the former parish church of the village of Kér. The earliest version of the church, a single-nave structure with a straight sanctuary and a patron's gallery, was most likely built in the 13th century. Presumably, the building was expanded from the mid-14th century until the late Middle Ages. A sacristy or chapel was built to the north of the sanctuary, and to the west, a structure with a square floor plan reinforced with buttresses at the corners was constructed. The western entrance wall of this latter nave extension or tower is the only part that survived after the Turkish era. The brickwork was cleaned and preserved using restoration methods, preserving the sculptural silhouette of the building's remains. Significant structural intervention was required to create resistance to strong winds, especially since the necessary lowering of the ground level further weakened the freestanding wall. An emblematic solution was devised for the task. The structural reinforcement was not carried out in the conventional manner, by constructing buttresses or retaining walls. Instead, a Corten steel structure was built on a new foundation, which ensured the safety of the western wall, securing the wall body with just two steel cables, thus preserving the almost untouched appearance of the historic masonry. However, this reinforcing structure was not limited to defining the gate and serving a structural role. The steel structure also shows the dimensions and structures of the gate opening as they were found.

An information sign was also placed on the embankment to provide visitors with a summary of the most important facts about the ruins, the history of the former church illustrated with theoretical reconstruction drawings, and a description of the completed restoration work. The landscaping was also designed in an unconventional manner. The scale of the former building complex, the walls of the church, and the line of the surrounding wall are subtly conveyed by low earthen mounds that blend seamlessly with the undulating terrain. The integration of the complex into the landscape is further enhanced by the fact that, in the overgrown section, the cut into the vegetation alludes to the surrounding wall.

The restoration of the ruins was carried out as part of Market Építő Zrt.'s corporate social responsibility initiative, as the fourth element of the Romvándor program.

Fővállalkozó, finanszírozó / *Main contractor, financier:* **Belecz Péter, Krenn Tamás (ROM Vándor – Market Építő Zrt.) |** Építészet / *Architecture:* **Kelemen Bálint (KÖZTI Zrt.) |** Tartószerkezet / *Structural engineer:* **Váczi Péter (KÖZTI Zrt.) |** Restaurátor / *Restorer:* **Bánfi Gábor |** Táj- és környezetrendezés / *Landscape architecture:* **Windisch Mária (Market Építő Zrt.)**

2025

Székesfehérvár, Solium Regni – Koronázó Bazilika bemutatása

Solium Regni, Exhibition and lapidary of the Coronation Basilica, Székesfehérvár

A székesfehérvári Szűz Mária-prépostság temploma az alapító Szent István személye és sírja miatt lett az ország legrangosabb temploma, koronázótemploma és királyi temetkezőhelye. Fennállásának több mint öt évszázada alatt négyszer építették át, mellette a prépostság épületei is át- és újjáépültek. Az épületegyüttes a török hódoltság korában majdnem teljes egészében elpusztult.

1938-ban, Szent István halálának 900. évfordulójára létrehozott romkert és kőtár először tette lehetővé a királyi bazilika maradványainak megtekintését a nagyközönség számára. Az újabb leletek és az egyre bővülő tudásanyag azonban új bemutatást igényelt, de erre az eredeti helyszín nem alkalmas.

A Solium Regni néven megvalósult kiállítás és kőtár a romkert közelében egy korábbi, id. Hübner Tibor által az 1930-as években tervezett filmszínház átalakításával jött létre. Az új épület alaprajzában megőrizte az egykori mozi nézőterének kontúrjait. A függesztett emeletekkel háromhajósra alakított tér és belsőépítészeti kialakítás méltó módon mutatja be az egykori templom értékeit. Az eredeti középkori épületelemeket, méreteket megidéző installációk, a faragványokhoz tartozó magyarázatok, modellek, a hagyományos kiállítások megoldásaitól sok tekintetben eltérő bemutatás, igazi műemléki gondolkodásmódot követ. Különböző szakterületek, tudományágak képviselői – építészek, szerkezettervezők, művészettörténészek, régészek, restaurátorok – közösen, egymást megtermékenyítően gondolkodott együtt. A szellemes és merész szerkezeti megoldások a történeti, műemléki értékek egyedi műalkotásnak is tekinthető díszes épületelemek jelentőségét emelik ki, és összességükben azok méltó, tartós védelmét biztosítják. A kiállítás végigvezeti a látogatót a bazilika hosszú történetén, a bővülő, átalakuló épület bonyolult sorsán. Az installációt átélhető és gondolatébresztő képzőművészeti elemek egészítik ki, árnyalva a megszerezhető ismereteket, egyúttal fölvetve a töredékek értelmezésének problematikáját, egyúttal a rekonstrukciós elképzelések megoldhatatlanságát érzékeltetik. A ki nem állított töredékeket az alagsorban kialakított kőtár őrzi lehetővé téve a gyűjtemény tanulmányozását.

The Provost's Church of the Virgin Mary in Székesfehérvár became the country's most prestigious church, coronation church, and royal burial site due to the presence of its founder, Saint Stephen and his tomb. Over the course of its more than five centuries of existence, it was rebuilt four times, and the Provost buildings were also rebuilt and reconstructed. The complex was almost entirely destroyed during the Turkish occupation.

In 1938, a ruin garden and stone collection were created to mark the 900th anniversary of St. Stephen's death, which made it possible for the general public to view the remains of the royal basilica for the first time. However, new discoveries and an ever-expanding body of knowledge called for a new presentation, but the original site was not suitable for this.

The exhibition and stone collection, known as Solium Regni, was created near the ruins by converting a former movie theater designed by Tibor Hübner Sr. in the 1930s. The floor plan of the new building retains the contours of the former theater's auditorium. The space, transformed into a three-nave layout with suspended floors, and the interior design fittingly present the values of the former church. Installations evoking the original medieval building elements and dimensions, explanations accompanying the carvings, models, and a presentation that differs in many respects from traditional exhibition approaches all follow a true heritage-oriented mindset. Representatives from various fields and disciplines, such as architects, structural engineers, art historians, archaeologists, and restorers engaged in mutually inspiring collaboration. The ingenious and bold structural solutions highlight the significance of the ornate architectural elements, whose historical and heritage value can be regarded as unique works of art, and collectively ensure their lasting protection. The exhibition guides visitors through the basilica's long history and the complex fate of this expanding, transforming building. The installation is complemented by immersive and thought-provoking visual art elements that enrich the knowledge gained, while simultaneously interpreting the fragments and conveying the intractability of reconstruction concepts. The fragments that not on display are preserved in a stone collection in the basement, allowing visitors to view the collection.

Építtető / *Owner:* **Székesfehérvár, Megyei Jogú Város Önkormányzata / *Municipality of Székesfehérvár* |** A kiállítás kurátora / *Curator of the exhibition:* **Biczó Piroska |** Építészet, kiállítástervezés / *Architecture, installation of the exhibition:* **Gerzsenyi Tibor, Karácsony Tamás, Kern Orsolya, Buzás Bence, Jäger Krisztián |** Kivitelező / *Contractor:* **Fehérép Kft.**

2026

Budapest, a Magyar Tudományos Akadémia székháza

The Headquarters of the Hungarian Academy of Sciences, Budapest

A magyar kultúra történetének jól ismert, emblematikus mozzanata, amikor Széchenyi István 1825-ben megalapítja a Magyar Tudós Társaságot, az MTA elődjét. Az Akadémia székháza – hosszú előkészítés után – Friedrich August Stüler, berlini építész tervei alapján készült el 1864-ben. Az épület a reprezentatív Kirakodó tér méltó északi térfalaként, az akkor éppen divatossá váló neoreneszánsz stílusban, velencei paloták által inspirálva épült meg. Több felújításon esett át, de a bicentenárium idejére elérkezett az idő, hogy az újból szükségessé váló műszaki felújítás és modernizálás alaposabb átgondolással és komplex felújítási programmal egészüljön ki.

A program alapelve volt, hogy az MTA nyisson a társadalom felé, formálja és teljesítse ki az Akadémia kultuszát, egyúttal mutassa be a hagyományokat és értékeket. Cél volt, hogy az épület korszerűen szolgálja a tudományos bizottságok munkáját és a közéletet. Az épület nívója, művészettörténeti szerepe megkívánta a gondos előkészítést. 2011-től az MTA megbízásából számos, a későbbi tervezést megalapozó munkát elvégeztek.

A helyreállítás során sor kerülhetett a szerkezetek felújítására, a hiányosságok kijavítására, a fenntartható üzemeltetés biztosítására. Növelték a közösségi terek arányát, zónásították a funkcionális rendet és megvalósult az akadálymentesítés. Megújult a teljes épületgépészeti rendszer és az épület jelentőségéhez méltó díszvilágítást kapott.

Helyreállították és restaurálták a Régi Képtárat, a Dísztermet, a hiányzó homlokzati részleteket pótolták.

A felújítás alapelve a megújítva megőrzés volt. Fő kihívást az eredeti részek, az értékesnek, immár az épület elválaszthatatlan részének tekinthető későbbi felújítások, illetve a szükségessé vált új elemek harmonikus integrálása, egységbe foglalása jelentette. Mindezek szerencsés módon, esetenként bravúros megoldással valósultak meg, kiemelve és felerősítve az épület művészettörténeti értékeit a jövő nemzedékek számára – az MTA rangjához méltó módon. Mindez nem valósulhatott volna meg az összes résztvevő folyamatos, egymásra figyelő együttműködése nélkül.

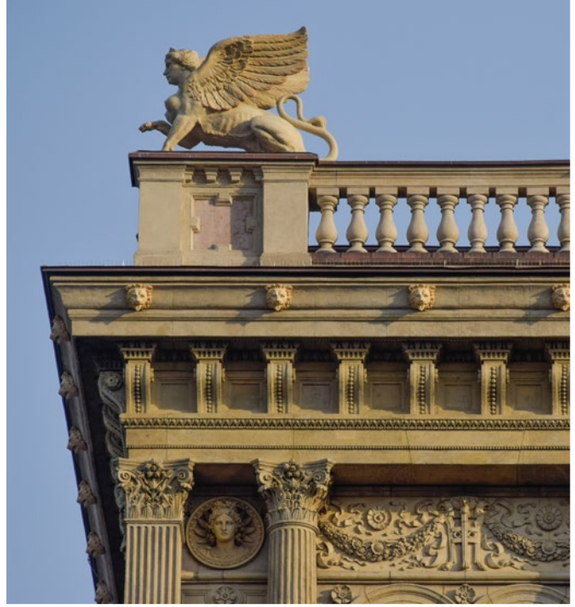
A well-known and emblematic moment in the history of Hungarian culture was established in 1825, when István Széchenyi founded the Hungarian Society of Sciences, the predecessor of the Hungarian Academy of Sciences. After lengthy preparations, the Academy's headquarters was completed in 1864 based on the designs of Friedrich August Stüler, an architect from Berlin. The building was constructed as a fitting northern facade for the prestigious Kirakodó Square in the Neo-Renaissance style that was just coming into fashion at the time, as inspired by Venetian palaces. It has undergone several renovations, but by the time of the bicentennial, the time had come to supplement the technical renovation and modernization, which had once again become necessary, with more thorough planning and a comprehensive renovation programme.

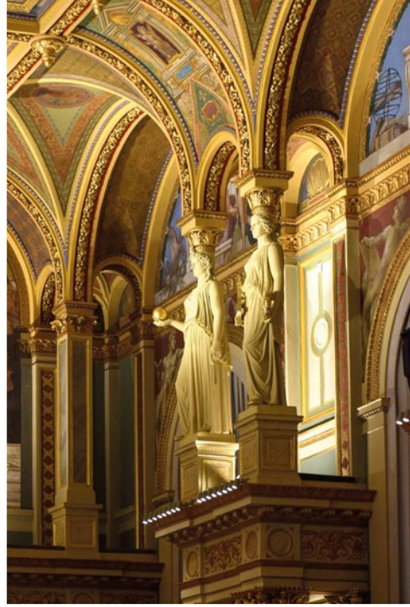
The guiding principle of the programme was for the Hungarian Academy of Sciences (MTA) to open up to society, to shape and fulfill the Academy's cultural mission, while also showcasing its traditions and values. The goal was for the building to serve the work of scientific committees and public life in a modern way. The building's stature and its role in art history required careful preparation. Starting in 2011, numerous studies were commissioned by the Hungarian Academy of Sciences to lay the groundwork for subsequent design.

During the restoration, structural renovations were carried out, deficiencies were corrected, and sustainable operation was ensured. The proportion of communal spaces was increased, the functional layout was zoned, and accessibility improvements were implemented. The entire building services system was renewed, and the building received decorative lighting befitting its significance.

The Old Picture Gallery and the Ceremonial Hall were restored, and missing facade details were replaced.

The guiding principle of the renovation was "preservation through renewal." The main challenge lay in harmoniously integrating and unifying the original elements, the valuable later renovations, which are now considered an inseparable part of the building, and the necessary new elements. Fortunately, all of this was achieved through solutions that were, in some cases, nothing short of brilliant, highlighting and enhancing the building's art-historical values for future generations in a manner befitting the prestige of the Hungarian Academy of Sciences. None of this would have been possible without the continuous, attentive collaboration of all participants.

Megbízó / *Owner:* **Magyar Tudományos Akadémia |** Építéstörténet és értékleltár / *Architectural history and heritage inventory:* **Menténi Klára, Mikó Árpád, Lővei Pál (MTA) |** Építészeti tervezés / *Architect:* **Kelemen Bálint, Makay András** és **munkatársaik (Közti Zrt.) |** Tartószerkezetek / *Structural elements:* **Váczi Péter és munkatársai |** Restaurátor / *Restoration:* **Tóth Alexandra** és **Seres András (Mentartis Kft.), Osgyáni Vilmos (Reston Kft.), Kóbor Zsolt** és **Zágoni Péter (Artarium Studió Kft.) |** Kivitelező / *Contractor:* **ZÁÉV, Épkar-Fejérbál-Vitruvius konzorcium**

Az ICOMOS

International Council
on Monuments and Sites

Az ICOMOS-t (Műemlékek és Műemlékhelyszínek Nemzetközi Tanácsa) egy évvel a Műemlékek és Műemléki Együttesek Konzerválásáról és Restaurálásáról szóló Karta, ismertebb nevén a Velencei Karta elfogadása után, 1965-ben Varsóban alapították meg. Jelenleg mintegy 120 Nemzeti Bizottságában összesen több mint 9000 tagja van a szervezetnek. A franciaországi (Charenton-le-Pont, Párizs mellett) székhelyű nemzetközi, független civil szakmai szervezet hivatása a műemlékvédelemmel kapcsolatos elméleti, módszertani és tudományos technológiai kérdések naprakészen tartása, a tapasztalatok és a „jó gyakorlatok" ismertté tétele a műemlékek és építészeti együttesek megőrzésének, méltó és fenntartható használatának az elősegítésére.

Az ICOMOS meghatározó szerepet játszik a világ műemlékvédelmében; a kulturális örökségi javak vonatkozásában az UNESCO Világörökség Bizottságának az 1972-es Egyezmény szerinti hivatalos tanácsadó-szakértő szervezete. A nemzetközi fórumon is tevékenyen dolgozó tagjaik saját országukban nemzeti bizottságokba szerveződnek, illetve az ICOMOS nemzetközi tudományos szakbizottságaiban tevékenykednek. Feladatuk: részvétel a közös munkában, országuk műemlékvédelmi elveinek és gyakorlatának képviselete, hazájuk műemlékvédelmi gyakorlatának megismertetése a világ szakemberei előtt, az ICOMOS nemzetközi műhelyeiben kidolgozott/elfogadott műemlékvédelmi irányelvek megismertetése a saját országban. Céljainak elérése érdekében elsőrendű feladatának tartja az ismeretterjesztést, a szakértői tevékenységet, publikációk megjelentetését, szakmai állásfoglalások megfogalmazását és végrehajtásuk elősegítését.

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottságának tagjai a magyar műemlékvédelem, kulturális örökségvédelem meghatározó szakemberei. Építészek, régészek, művészettörténészek, tájépítészek, restaurátorok, történészek, vegyészek, geológusok, statikusok és a műemlékvédelemhez kapcsolódó minden más szakág elkötelezett képviselői vesznek részt a munkában. A Magyar Nemzeti Bizottság is létrehozta azokat a nemzetközi tudományos szakbizottságokhoz kapcsolódó szakmai bizottságait, amelyeket hazánk műemlékvédelmi sajátosságai megkívánnak. Az ICOMOS MNB 2011-ben jelentette meg a Karták Könyve (az első összefoglaló mű, amely tartalmazza az addig ismert összes, a műemlékvédelemmel kapcsolatos nemzetközi karta, ajánlás, törvény szövegét) második kiadását, és több más, hézagpótló jelentőségű szakmai kiadványt. A lassan fél évszázada minden évben megrendezésre kerülő Román András Műemlékvédelmi Nyári Egyetem az ICOMOS MNB által működtetett, akkreditált nemzetközi szakmai továbbképzési fórum. Ugyancsak jelentős, az ICOMOS MNB által jegyzett kétévenkénti szakmai rendezvény a Békési Népi Építészeti Tanácskozás; továbbá meghatározó szerepet vállal a Műemléki Világnap (április 18.) és az Országos Műemléki Konferencia rendezvények szervezésében.

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság sajátos célja, hogy a magyar műemlékvédelem is elfoglalhassa a hazai kultúrában az őt megillető helyet. Ennek érdekében az ismeretterjesztés, a szakértés, a publikációk, a megfelelő állásfoglalások kialakítása egyre nagyobb szerepet kapnak a szervezet életében. Az egész világon érzékelhető változások kihívásai közepette itthon is egyre fontosabbá válik értékeink szakszerű védelme, fenntartható és fenntartó megőrzése.

ICOMOS

International Council
on Monuments and Sites

ICOMOS (the International Council on Monuments and Sites) was established in Warsaw in 1965, one year after the signing of the International Charter for the Conservation and Restoration of Monuments and Sites, better known as the Venice Charter. Currently the organization has more than 9,000 members in about 130 National Committees. The mission of this independent international professional civic organization based in France (Charenton-le-Pont, near Paris) is to keep the issues connected to the principles, methodology and scientific techniques related to historic preservation up-to-date and to disseminate experience and "good practice" in the preservation and proper, sustainable use of historic properties and architectural ensembles.

ICOMOS plays a crucial role in historic preservation throughout the world, and according to the 1972 Convention it is an official expert advisory body to the UNESCO World Heritage Committee in relation to cultural heritage sites. Its members, who also actively work in international forums, organize themselves into national committees in their own countries as well as performing tasks in ICOMOS international scientific committees. Their activities include participating in joint work, representing the principles and practices of historic preservation in their own countries, informing professionals around the world about their domestic historic preservation practices and familiarizing their countries with the historic preservation principles elaborated and adopted in the ICOMOS international workshops. To achieve their goals the dissemination of knowledge is considered a primary duty, including the distribution of publications on professional activities, the drafting of professional policies and the promotion of the implementation of these policies.

The members of the Hungarian National Committee of ICOMOS are the leading experts in historic and cultural heritage preservation in Hungary. Architects, archaeologists, art historians, landscape architects, experts in restoration, historians, chemists, geologists, structural engineers and dedicated representatives of every other field related to historic preservation participate in its work. The Hungarian National Committee has also established professional committees related to the international scientific committees in accordance with what is called for due to the characteristics of domestic historic preservation. The Hungarian National Committee of ICOMOS published the second edition of the Book of Charters (the first comprehensive work that includes the text of all of the international charters, recommendations and laws related to historic preservation known to this point) in 2011, as well as having issued numerous other professional publications that cover essential issues. The András Román Historic Preservation Summer University that has been organized every year for nearly the last half century is an accredited professional continuing education forum operated by the Hungarian National Committee of ICOMOS. Also significant is the biannual professional event, the Békés Vernacular Architecture Conference endorsed by the Hungarian National Committee of ICOMOS. The Committee also plays a crucial role in the organization of the International Day for Monuments and Sites (April 18th) and the National Historic Preservation Conference.

The specific objective of the Hungarian National Committee of ICOMOS is for Hungarian historic preservation to occupy its proper place in the culture of our country. In this interest, the dissemination of knowledge, expertise and publications and the development of suitable policies are playing an ever greater role in the life of the organization. In the midst of the challenges due to changes perceptible throughout the world, the sustainable and continuing professional protection and preservation of our valued sites is becoming ever more important here in Hungary as well.

